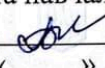

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
* Олексій ЖИЛЬЦОВ
« ____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності	022 Дизайн
освітньо-професійної програми	Графічний дизайн
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № 1571/24	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	(прізвище, ініціали)
« ____ »	20 24 р.

Київ-2024

7/0

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності	022 Дизайн
освітньо-професійної програми	Графічний дизайн
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1060

В. Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » 2023 р.

Київ-2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖАЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 20 » _____ 2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності *022 Дизайн*
освітньо-професійної програми *Графічний дизайн*
освітньо-професійного рівня *фаховий молодший бакалавр*

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти   Програма № <u>1154</u>   <u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)   « 20 » _____ 20<u>22</u>

Київ – 2022

Розробник: Наталя Сергіївна Щербак, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Наталя Сергіївна Щербак, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
_____ 2022 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Оксана Головичанська), «30» серпня 2023 р., протокол № 1

на 2024/2025 н.р. (Оксана Головичанська), «28» серпня 2024 р., протокол № 4

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	профільна дисципліна, спецкурс	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є професійна підготовка фахівця здатного зображувати предмети та явища дійсності засобами акварельного живопису, вільно володіючого живописною грамотою, розвинутим художньо-образним мисленням.

Завдання курсу: навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії живопису, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в техніці акварельного живопису; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі

образотворчого мистецтва у вирішенні творчих завдань.

Дисципліна «Живопис», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	1-6
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-6
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-1	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	2-5
ФК-3	Застосування знань з композиції та кольорознавства в процесі розв'язання професійних задач в галузі графічного дизайну	4-6
ФК-4	Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.	2-4
ФК-5	Уміння виконувати побудови проєкцій просторових форм на площині засобами креслення	1-6
ФК-8	Використання методів зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку і живопису	3-6
ФК-13	Уміння стилізувати живі та неживі об'єкти у відповідності до проєкту графічного дизайну	1-4
ФК-18	Володіння фаховою термінологією	1-6

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент:

- володіє державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань. (РН-3 ОПП);
- застосовує базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну. (РН-4 ОПП);

- знаходить оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір. (РН-5 ОПП);
- застосовує комплексний художньо-проектний підхід для створення цілісного образу (ПРН-12 ОПП);
- застосовує знання з основ композиції та кольорознавства в процесі розробки формальних площинних, об'ємних та просторових композицій і виконання їх у відповідних техніках та матеріалах (ПРН-15 ОПП).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції	Семін.	Практ.	Індивід.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Натюрморт – цілісність групи предметів						
Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт, як один із жанрів живопису	2	2				
Виконання натюрморту з двох геометричних тіл	13			6	7	
Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту	13			6	7	
Модульний контроль	2					
Разом	30	2		12	14	
Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища						
Методика роботи над групою предметів складної форми	2	2				
Складний натюрморт з передачею фактури предметів	13			6	7	
Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі	13			6	7	
Модульний контроль	2					
Разом	30	2		12	14	
Разом за 1 семестр	30	2		12	14	
Разом за 2 семестр	30	2		12	14	
Усього годин	60*	4		24	28	

*із врахуванням МК 4 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Лекція 1. Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт, як один із жанрів живопису (2 год.)

Матеріали та обладнання для живопису. Види натюрмортів. Правила

складання натюрморту. Компонування натюрморту на площині паперу в перспективному скороченні та пропорційному співвідношенні предметів натюрморту.

Основні поняття теми: живопис, акварель, натюрморт, композиція, перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з двох геометричних тіл (6 год.)

Практична робота 2. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту (6 год.)

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Лекція 2. Методика роботи над групою предметів складної форми.

Передача кольорових та світлотіньових співвідношень натюрморту. Повітряна перспектива в натюрморті. Виявлення об'єму предметів натюрморту кольором і тоном (2 год.) [1; 2; 3; 4; 5]

Основні поняття теми: колір, повітряна перспектива, тональні співвідношення, об'єм, пропорції.

Практична робота 3. Складний натюрморт з передачею фактури предметів (6 год.)

Практична робота 4. Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі (6 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Практична робота 1. Виконання натюрморту з двох геометричних тіл (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Практична робота 2. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Практична робота 3. Складний натюрморт з передачею фактури предметів (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів та фактур предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Практична робота 4. Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту

2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача

	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

6.2 Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Самостійна робота 1. Серія етюдів предметів домашнього вжитку

Самостійна робота 2. Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Самостійна робота 3. Живописні етюди предметів домашнього вжитку

Самостійна робота 4. Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур

6.3 Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Відповідність роботи поставленому завданню	1
2	Композиційна цілісність роботи	2
3	Конструктивно-аналітична побудова натури	2
4	Виявлення кольорових натури	2
5	Виявлення тонових співвідношень	2
6	Виявлення плановості	2
7	Охайність	1
	Разом	12

6.4 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду робіт студентів.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11		94-97	
10		93-90	
9	B	89-86	
8		85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	не зараховано
4		64-60	
3	Fx	59-35	
2	F	34-20	
1		19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни

7.1 Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» (1 семестр)

Разом 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота 14 год.

Модуль	Модуль 1. Живопис натюрморту	
Назва модуля	Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів	
Теми лекцій	Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт як один із жанрів живопису	
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з двох геометричних тіл	Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту
Самостійна робота	Серія етюдів предметів домашнього вжитку	Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд	

7.2 Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» (2 семестр)

Разом 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота 14 год.

Модуль	Модуль 1. Живопис натюрморту	
Назва модуля	Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів	
Теми лекцій	Методика роботи над групою предметів складної форми	
Теми практичних занять	Складний натюрморт з передачею фактури предметів	Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі
Самостійна робота	Живописні етюди предметів домашнього вжитку	Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд	

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Джахірул Амін Анатомія для художників. Наочний посібник із зображення людського тіла. Київ: ArtHuss, 2022, 304 с.
2. Клименюк Т.М. Креслення. Рисунок. Львів: Львівська політехніка/ Т.М. Клименюк - 2020 рік, 244 ст.
3. Кравич А.П. Натюрморт/ А.П. Кравич - Київ: КПИ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во “Політехніка”, 2019. - 268 с.
4. Пічкур М.О. Теорія і практика композиції. Київ: Ліра-К, 2022 рік, 238 ст.
5. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015.

Додаткова література:

1. Жаворонков П. В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014.

1. Сухенко В. О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ: ВСЖА МЕ>ПЕ, 2004. 184 с.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського

<http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/

3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>